

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет магістерської підготовки  
Кафедра публічного управління та  
менеджменту природоохоронної  
діяльності

**Магістерська кваліфікаційна робота**

на тему: Напрямки підвищення ефективності економічної діяльності  
туристичного оператора (на прикладі туристичної компанії ТОВ «ТЕЗ ТУР»)

Виконала студентка 2 курсу гр. ММО- 18  
спеціальності 073 Менеджмент  
Бажак Катерина Михайлівна

Керівник к.е.н., доц.  
Тюлькіна Катерина Олександрівна

Консультант \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

Рецензент ОДАБА к.е.н., доц.  
Камбур Ольга Леонідівна

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет магістерської підготовки  
Кафедра публічного управління та менеджменту природоохоронної діяльності  
Рівень вищої освіти магістр  
Спеціальність 073 Менеджмент  
(шифр і назва)

**ЗАТВЕРДЖУЮ**

Завідувач кафедри \_\_\_\_\_

Павленко О.П.

“28” жовтня 2019 року

**З А В Д А Н Н Я**  
**НА МАГІСТЕРСЬКУ КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ**

Бажак Катерині Михайлівні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Напрямки підвищення ефективності економічної діяльності туристичного оператора (на прикладі туристичної компанії ТОВ «ТЕЗ ТУР») керівник роботи Тюлькіна Катерина Олександрівна, к.е.н., доцент, затверджені наказом закладу вищої освіти від “18” жовтня 2019 року №235-С
2. Строк подання студентом роботи 09 грудня 2019 року
3. Вихідні дані до роботи: законодавчі та нормативні документи, статистичні дані, спеціалізовані підручники, періодичні видання, наукові статті, оперативна інформація туристичної компанії ТОВ «ТЕЗ ТУР», інформація о діяльності підприємства ТОВ «ТЕЗ ТУР» з аналітичної системи YouControl.
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): Розділ 1. Теоретичні основи ефективності економічної діяльності підприємства. Розділ 2. Аналіз конкурентного середовища ринку туристичних послуг. Розділ 3. Пропозиції щодо підвищення ефективності економічної діяльності туристичної компанії ТОВ «ТЕЗ ТУР».
5. Перелік графічного матеріалу: Рис.1 Динаміка туристичних потоків України, тис. осіб, Рис.2. Динаміка країн лідерів, які відвідали громадяни України за 2018 рік, Рис.4. Фінанси компанії ТОВ «ТЕЗ ТУР», Рис.5. Кількість суб'єктів туристичної діяльності України, одиниць, Рис.6. Дохід від надання туристичних послуг в Україні, млн.грн, Рис.7. Звіт про фінансові результати, Рис.8. Індекс MarketScore ТОВ «ТЕЗ ТУР», Табл.1. SWOT – аналіз туристичної компанії ТОВ «ТЕЗ ТУР», Табл.2. Перелік туроператорів за кількістю обслуговуваних туристів, осіб, Табл. 3. Основні показники діяльності туристичної компанії ТОВ «ТЕЗ ТУР», Табл. 4. Порівняльний аналітичний баланс фінансово – майнового стану компанії за 2018 р., Рис.8. Динаміка рентабельності активів та чистої маржа компанії, Рис.9. Динаміка зростання продажів та прибутку компанії.



## АНОТАЦІЯ

**Тема:** Напрямки підвищення ефективності економічної діяльності туристичного оператора (на прикладі туристичної компанії ТОВ «ТЕЗ ТУР»).

**Автор:** Бажак К.М.

Актуальність роботи обумовлена тим, що ефективність економічної діяльності підприємства має вирішальне значення для його функціонування незалежно від розмірів та галузевої приналежності, форм та інших особливостей.

У Розділі 1 розглянуто поняття «ефективність підприємства», її класифікація та показники; наведено етапи оцінювання економічної ефективності підприємства; охарактеризовано прибуток та рентабельність, як одних з головних показників підприємства.

У Розділі 2 проведено аналіз стану туристичної галузі України, охарактеризовано туристичну компанію ТОВ «ТЕЗ ТУР», проведено оцінку ринкової потужності туристичної компанії ТОВ «ТЕЗ ТУР».

У Розділі 3 проведено аналіз економічної діяльності та оцінку ефективності туристичної компанії ТОВ «ТЕЗ ТУР», подано подальші пропозиції щодо підвищення ефективності економічної діяльності даної туристичної компанії.

Магістерська робота представлена в обсязі 86 сторінок, складається з 3 розділів, висновків, переліку посилань з 32 джерел та додатку.

Ключові слова: економічна ефективність, прибуток, рентабельність фінансово-майновий стан, SWOT- аналіз, туристична діяльність.

## ANNOTATION

**Theme:** Directions for improving the efficiency of economic activity of the tourist operator (on the example of the tourist company LLC "TEZ TOUR").

**Author:** Bazhak K.

The relevance of the work is due to the fact that the efficiency of economic activity at the enterprise is crucial for its functioning, regardless of size and sector affiliation, forms and other features.

In section 1, the concept of "enterprise efficiency" was reviewed, its classification and indicators; the stages evaluation economic efficiency of the enterprise are given; was characterized by profit and profitability, as one of the main indicators of an enterprise.

In section 2, the state of the tourism industry of Ukraine was analyzed, the travel company LLC "TEZ TOUR" was characterized, the market capacity of the travel company LLC "TEZ TOUR" was estimated.

In section 3, the economic activities of the travel company LLC "TEZ TOUR" was analyzed and its performance evaluation was done, further propositions to increase the efficiency of the economic activities of this tourism company were proposed.

The Master's work is presented in a volume of 86 pages, consists of 3 sections, conclusions, list of links from 32 sources and one addition.

**Keywords:** economic efficiency, profit, profitability, financial and property status, SWOT-analysis, tourist activity.

## ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕФЕКТИВНОСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	9
1.1. Визначення поняття «ефективність підприємства» та її види .....	9
1.2. Оцінювання економічної ефективності підприємства.....	13
1.3. Прибуток та рентабельність, як одні з головних показників ефективності підприємства.....	18
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА РИНКУ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ.....	32
2.1. Аналіз стану туристичної галузі в Україні.....	32
2.2. Характеристика туристичної компанії ТОВ «ТЕЗ ТУР».....	42
2.3. Оцінка ринкової потужності туристичної компанії ТОВ «ТЕЗ ТУР».....	48
РОЗДІЛ 3. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТУРИСТИЧНОЇ КОМПАНІЇ ТОВ «ТЕЗ ТУР».....	55
3.1. Аналіз економічної діяльності туристичної компанії ТОВ «ТЕЗ ТУР».....	55
3.2. Оцінка ефективності економічної діяльності ТОВ «ТЕЗ ТУР».....	65
3.3. Пропозиції щодо підвищення ефективності економічної діяльності ТОВ «ТЕЗ ТУР».....	70
ВИСНОВКИ.....	75
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ .....	81
ДОДАТОК А .....	84

## ВСТУП

**Актуальність теми.** Ефективність економічної діяльності на підприємстві має вирішальне значення для його функціонування незалежно від розмірів та галузевої приналежності, форм та інших особливостей.

Туристична діяльність є провідною сферою економіки в Україні, яка забезпечує робочі місця, розвиває позитивний імідж держави, підвищує конкурентоспроможність національного туристичного продукту.

Оцінка економічної ефективності діяльності підприємства туристичної галузі - це комплекс робіт, мета якого об'єктивна оцінка досягнення результатів, вивчення шляхів підвищення ефективності виробництва туристичних продуктів та поліпшення якості обслуговування клієнтів.

Аналіз економічної ефективності організаційного та матеріально-технічного рівня діяльності туристичної діяльності необхідно починати з аналізу стану його матеріально-технічної бази, тобто:

- кількості та якості виробленої продукції,
- показників комфортабельності обслуговування,
- ритмічності роботи.

Економічна ефективність туристичного оператора на даний момент розвитку в Україні вважається дуже гнучкою. Це пов'язано з тим, що він швидко реагує на зміну туристичного попиту та пропозиції, зміни зовнішнього середовища тощо.

**Аналіз останніх досліджень та публікацій.** Дослідженням питання вдосконалення економічної ефективності діяльності підприємств займалися такі вчені-економісти: Бланк І.О., Бутинець А.Д., Савицька Г.В., Шеремет Ф.Ф. та інші.

**Мета магістерської роботи** – це розробка напрямків підвищення ефективності економічної діяльності туристичного оператора (на прикладі туристичної компанії ТОВ «ТЕЗ ТУР»).

**Завданнями магістерської роботи є:**

- дослідження теоретичних основ ефективності економічної діяльності підприємства,
- проведення аналізу конкурентного середовища ринку туристичних послуг в Україні;
- розробка пропозицій щодо підвищення ефективної економічної діяльності туристичної компанії ТОВ «ТЕЗ ТУР».

**Об'єктом дослідження** є економічна діяльність туристичної компанії ТОВ «ТЕЗ ТУР».

**Предметом дослідження** є ефективність економічної діяльності туристичної компанії ТОВ «ТЕЗ ТУР» .

**Вихідні дані.** Було використано законодавчі та нормативні документи, статистичні дані, спеціалізовані підручники, періодичні видання, наукові статті, оперативна інформація туристичної компанії ТОВ «ТЕЗ ТУР», інформація о діяльності підприємства ТОВ «ТЕЗ ТУР» з аналітичної системи YouControl.

Під час дослідження було використано ряд методів: методи порівняння, системно-структурний аналізу, аналітичний метод, метод спостереження.

Елементи наукової новизни одержаних результатів:

1. Проаналізовано стан туристичної галузі в Україні.
2. Проведено оцінку ринкової потужності туристичної компанії ТОВ «ТЕЗ ТУР».
3. Проведено оцінку економічної ефективності туристичної компанії з подальшим формулюванням пропозицій щодо її підвищення.



## СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. М. Петровича. Економіка виробничого підприємства: Навчальний посібник / За ред. І.– К.: Знання, 2001. – 405 с.
2. П. С. Харів. Економіка підприємств: Навчальний посібник / Ред. – Тернопіль: Економічна думка, 2000. – 500 с.
3. Л. М. Гаєвська. Економіка підприємства: Навчальний посібник / Ред. – Ірпінь, 2001. – 145 с.
4. С. Ф. Покропивного. Економіка підприємства: Підручник / За ред. – К.: КНЕУ, 2000. – 528 с.
5. Коніщева Н., Балашова Р., Гураль В. Аналітичні підходи до оцінки ефективності діяльності підприємств // Економіст. – 2000. – №12. – с. 44-47.
6. Кулішов В. В. Економіка підприємства: теорія і практика: Навчальний посібник. – К.: Ніка-Центр, 2002. – 216 с.
7. Макаренко М. В., Махалина О. М. Производственный менеджмент. – М.: «Издательство «ПРИОР», 2008. – 384 с.
8. Минаев Э. С. Управление производством: Учебное пособие. – М., 1999. – 328 с.
9. Степан Мочерний. Політична економія: Навч. посіб./ - К.: Знання-Прес, 2002. - 687 с.
10. Ю.В. Ніколенко. Політекономія: Підручник/ Ред. - К.: ЦУЛ, 2003. - 411 с.
11. О. Є. Степура, О. С. Єремеев, Т. Ю. Пономарьова, М. О. Степура; За заг. ред. О. С. Степури. Політична економія: Навчальний посібник/ Ін-т підприємництва та сучасних технологій. - К.: Кондор, 2006. - 405 с.
12. Т. І. Біленко, В. Г. Бодров, В. В. Волинцев та ін., За ред. Володимира Рибалкіна, Володимира Бодрова. Політична економія: Навчальний посібник/ - К.: Академвидав, 2004. - 671 с.
13. Костянтин Кривенко, Володимир Савчук, Олександр Беляев та ін.; За ред. Костянтина Кривенка. Політична економія: Навчальний посібник/ М-во освіти і науки України, КНЕУ. - К.: КНЕУ, 2005. - 508 с.

14. С. В. Мочерний, Л. Г. Андреев, З. Г. Ватаманюк, Т. В. Гайдай. Політична економія : Навч. посібники для екон. спец./ Ред. - Львів: Світ. –2006- Ч. 1/ - 2006. - 678 с.
15. Примак Т. О. Економіка підприємства: Навчальний посібник. – К.: Вікар, 2001. – 178 с.
16. Устенко О. Л. Экономика предприятия: Методическое пособие. – К.: МАУП, 2000. – 144 с.
17. Фатхутдинов Р. А. Организация производства: Учебник. – М.: ИНФРА-М, 2000. – 672 с.
18. Фатхутдинов Р. А. Производственный менеджмент: Учебник для вузов. – М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1997. – 447 с.
19. А. М. Поддєрьогіна. Фінанси підприємств: Підручник / Під ред.. – К.: КНЕУ, 2005. – 384 с.
20. Конспект лекцій «Економіка підприємства». Бібліотека онлайн. [READBOOKZ.com](http://READBOOKZ.com).
21. Домбровська Г.П., Пархоменко О.С. «Витрати, доходи, ефективність інвестицій». Навчальний посібник. Харків: УІПА, 2007. – 49 с.
22. Приказюк О.В. Методика оцінки рентабельності підприємства / О.В. Приказюк // Облік і фінанси АПК. – 2006. – № 5 – С. 100-105.
23. Ukrstat.org. Головне управління статистики України.
24. Павловська О.В. Удосконалення методів аналізу фінансового стану підприємств / Павловська О.В. // Фінанси України. – 2007. – № 11. – С. 54-60.
25. Бець М.П. Планування рентабельності виробництва / Бець М.П. // Економіка України. – 2007. – № 2. – С. 40-45.
26. Покропивный С. Ф., Белорус О. Г., Федонин А. С. Экономика промышленного производства /– Киев : Техника, 1997. – 351 с.
27. Козловський В. О. Організація виробництва. Навчальний посібник / Козловський В. О. Частина 1. Видання 2-е, доповн. і перероб. – Вінниця: ВНТУ, 2005. – 154 с.

28. Макконнелл К. Мікроекономіка / К. Макконнелл, С. Брю ; пер. з англ. – Львів : Просвіта, 1999. – 650 с.
29. Тейлор Ф. Научные основы организации промышленных предприятий / Ф. Тейлор. – СПб. : Изд-во Л.А. Левенстерна, 1916. – 105 с.
30. Березін О. В. Теорія і практика забезпечення ефективного використання потенціалу торгівельних підприємств: монографія / О.В. Березін, Ю.В. Карпенко. – Полтава : ІнтерГрафіка, 2012. – 204 с.
31. Гаркуша О. О. Ефективність зовнішньоекономічної діяльності підприємств / Гаркуша О. О. // Автореф. дис. на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук [Електронний ресурс]. – URL: <http://masters.donntu.edu.ua/2003/fem/garkusha/diss/index.htm>.
32. Romesburg Charles. Cluster Analysis for Researchers / Charles Romesburg. – North Carolina: LuluPress, 2004. – 334 p.
33. Рішення для бізнесу YouControl. – Режим доступу до ресурсу: <https://youcontrol.com.ua/>.